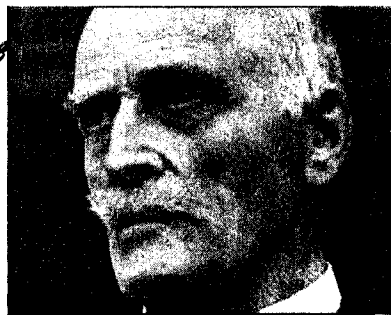


KONGEFERDEN

HISTORISK FORSONING

Dagbladet
18/8-92



Knut Hamsun bodde bare få år i huset som kongefamilien besøkte i går.

HAMARØY (Dagbladet): Kongeferden i Nord-Norge er blitt en historisk forsoningsreise. I Finnmark hedret kongen partisanene som kjempet på russisk side under krigen. Ved sitt besøk på Knut Hamsuns tufter på Hamarøy i Nordland i går, markerte kongeparet at dikterens tysklandssympatier i okkupasjonsåra er tilgitt.

Av TERJE MYKLEVOLL og SVEN. GJ. GJERULDSSEN

– Få steder føler vi at vi kjenner landskapsbildet så godt som her på Hamarøy. Ikke fordi vi har vært her før, men fordi vi likevel har levd i dette landskapet, vandret rundt i den vakre høyfjellsnaturen, gått på jakt eller vært med på fisketurer i tidligere morgener. Med Knut Hamsuns øyne har vi fått se noe av det dere opplever hver dag, sa kong Harald da han talte til Hamarøys befolkning.

God tid

Kongeparet og prinsessen tok seg god tid da de i går ettermiddag besøkte Hamsuns barndomshjem i Hamsundet. I minimuseet som drives av Jenny Johnsen (92) og Harda Krog (95), kunne de betrakte bilder, bøker og gjenstander som har tilhørt Knut Hamsun.

Museet er blitt en av de viktigste turistattraksjonene i kommunen.

Rømte ofte

Knut Hamsun bodde bare få år i huset som kongefamilien besøkte i går. Han var bare ni år gammel da han møt sin vilje ble «lånt bort» til en religiøs onkel. Han trengte en dreng, og guttens fattige foreldre hadde ikke noe valg.

Slektingen som eide huset, betraktet lånet av lille Knut som husleie. Gutten rømte mange ganger, og det sies at onkelen lot ham få både pryl og skjenn etter at han hadde hentet Knut tilbake. Han ble et ensomt barn, og oppholdet hos den religiøse onkelen gjorde at han i sitt voksne liv hadde lite til overs for kristendommen.

Til Hamsuns gard

Etter besøket i det koselige hvitmaltet huset i Hamsund, fortsatte kong Harald, dronning Sonja og prinsesse Märtha Louise videre til nabobygda Oppeid der de ble ønsket velkommen på garden Skogheim av Tore Hamsun (80).

Sønnen til den kjente forfatteren ble født på denne garden som Knut Hamsun kjøpte etter at han hadde utgitt sine første romaner. «Hamsun-kapitlet» av kongeferden ble avsluttet på Tranøy handelssted, der Knut Hamsun i sin tid arbeidet hos handelsmannen Walsøe.

Fikk sparken

Det blir sagt at Hamsuns opplevelser på dette stedet har hatt

stor påvirkning på hans forfatterskap. Den mektige handelsmannen hadde klare likhetstrekk med væreier Mack som mange husker fra «Benoni og Rosa». Han var ærerådig, han hadde ei voldsom «badyne», og han hadde vakre døtre. Knut Hamsun fikk forresten sparken etter at han forelsket seg i en av dem.

Endelig tilgitt

For folket på Hamarøy betyr kongebesøket at det offisielle Norge endelig har tilgitt Knut Hamsun for hans tysklandssympatier under krigen. De regner ham som sin egen, selv om han ble født i Lorn, og at han bodde sørpå da han døde.

Åra på Hamarøy preget i stor grad både privatpersonen og forfatteren Knut Hamsun. Gården Nørholm utenfor Grimstad kjøpte Hamsun for pengene han mottok sammen med nobelpriisen i litteratur.

Sendte tiggerbrev

Nå slår kongefamilien ring om minnet av Knut Hamsun. Det er imidlertid noe uklart hvilket forhold Hamsun selv hadde til monarkiet. Selv om han var nasjonalist til tross, er det ingen ting som tyder på at han var spesielt glad i monarkiet.

Kanskje skyldes det at han ikke fikk svar da han som som lutfattig 20-åring i 1880 skrev til kong Oscar II, og bad om en almisje.

En kammertjener skal ha lest opp «tiggerbrevet» fra Hamsun. Etter å ha sett den sirlige håndskriften og hørt de vakre formuleringene, skal kongen ha bemerket at den unge forfatteren var talentfull, men noen gave kunne det ikke bli snakk om.

Noen år seinere fikk Hamsun utgitt romanen «Sult».

Signerte grunnstein

DRAG (Dagbladet): Så var det damenes tur. Etter at kronprinsen hadde fått permisjon fra kongeferden for å begynne på befalsskolen, tok dronning Sonja i går med seg prinsesse Märtha Louise til en grunnsteinsnedleggelse på Drag i Kjøpssvik.

Prinsessen kom med fly til Evenes seint søndag kveld. Hun skal være med kongeskippet helt til avslutningen i Brønnøysund i morgen.



De kongelige forlater Hamsuns barndomshjem, etter et forsonende møte. (Foto: Bjørn Langsem)



Prinsesse Märtha og dronning Sonja tok seg tid til å signere grunnsteinen til et samisk kultursenter. (Foto: Bjørn Langsem)

Barnebidraget uteble i august

HAMARØY (Dagbladet): Kongebesøket har ført til at enlige mødre på Hamarøy i Nordland ikke har fått utbetalt barnebidraget for august. Lensmannen har hatt mer enn nok med å planlegge politioppgavene.

Ved lensmannskontoret i Hamarøy får Dagbladet bekreftet at bidragssakene er blitt liggende, og at de har fått mange sinte telefonhenvendelser.

- SPA MER, MÄRTHA!

Av SVEN GJ. GJERULDSSEN og TERJE MYKLEVOLL.

HAMARØY (Dagbladet): – Du får spa litt til, du er jo vant til det. Dette sa dronning Sonja til sin datter, da prinsessen plantet et tre i parken til Det Nasjonale Hamsun-senter på Hamarøy i Nordland.

Mor og datter var i godt humør da de sammen med kongen kom til Det Nasjonale Hamsun-senteret på Oppdal på Hamarøy i går ettermiddag.

Etter en omvisning av Tore Hamsun inne i selve senteret, skulle besøket avsluttes med at prinsesse Märtha Louise skulle plante et tre i hagen.

– Bare si fra

– Bare si fra, hvis du trenger hjelp, sa dronningen idet prinsessen gikk ned til treet hun skulle plante.

Med vante grep tok Märtha Louise tak i spaden og begynte å spa jord rundt treet.

Etter et par spadetak satte hun spaden fra seg, men da brøt mora inn:

– Du får spa litt til, du er jo vant til det.

I snart to år har måking av møkk etter hester vært en del av prinsessens hverdag – så hun hadde like godt tak om spaden som møkkagreipet i stallen.

Mens Märtha Louise fortsatte å spa, sa dronningen: – Heng i, Märtha!

Først da jordhaugen var nesten borte satte prinsessen spaden fra seg og gikk tilbake til mamma og pappa med et smil. Det første treet i parken til Det Nasjonale Hamsun-senter var plantet.

Kongeparet fortsatte videre til bygdetunet, der lokalbefolkningen underholdt med musikk. Et fullsatt amfi bivanet de kongelige i nydelig sommervær.

Kvelden på Hamarøy ble avsluttet i Hamsungalleriet til Karl Erik Harr, som tok imot kongeparet da de ankom stedet.



Mor og datter hadde det svært så muntert under besøket ved Det Nasjonale Hamsun-senter på Hamarøy. Prinsesse Märtha Louise plantet et tre i senterets hage. (Foto: Bjørn Langsem)

Uhell på kongeskippet

HAMARØY (Dagbladet): En marinegast kom lettere til skade under et uhell på kongeskippet «Norge» ved Gravdal i Lofoten søndag kveld. Uhellet skjedde

da gjestene om bord skulle ta opp gjestesjaluppene etter mottakelsen kongeparet hadde på Utvågøy. Vaieren som sjaluppen var festet i glapp, og den ble hengende med akterstav-

14-åringer ble anmeldt av fedrene

SKIEN (Dagbladet): Fedrene «arresterte» sine 14 år gamle sønner og anmeldte dem for biltyveri og kjøring i for høy hastighet uten førerkort.

Av **BERNT BLOMQUIST**

De to ble overlevert til lensmannen i Hol på Geilo i helga. Foreldrene ville gi 14-åringene en skikkelig lærepenge, og det får de: Nå havner saken hos barnevernet.

– Jeg har aldri opplevd maken i mine 25 år i politiet. Det har hendt at foreldre ber oss om hjelp til å stramme opp barna sine, men det er første gang jeg kan huske at to 14-åringer blir anmeldt av fedrene sine, sier lensmannsbetjent Kjell Askildt ved Hol lensmannskontor i Geilo til Dagbladet.

Ferieidyllen til de to familiene fra Bergen fikk en brå slutt natt til lørdag.

Mens resten av familien sov i hyttene, snek 14-åringene seg ut og tyvlynte bilene. I en sving mistet den ene av de to småvokste sjåførene kontrollen over bilen: Farens ett år gamle Toyota Corolla havnet utfor veien og ble påført skader for flere tusen kroner.

14-åringene klarte ikke å få den opp på veien igjen. Dermed måtte de kjøre tilbake i den andre bilen og tilstå sin brøde.

I den alvorlige praten mellom fedre og sønner kom det også fram at guttene hadde vært ute på veiene to netter tidligere. I Toyotaen hadde de sust av gårde i 100 km/t langs riksvei 7, helt fra Ørten til Ustaoset, en strekning på tre mil.

De hadde lovet seg selv at det ikke skulle gjenta seg, men natt til lørdag falt de for fristelser igjen. Foreldrene sov like god, som før, men denne gangen gikk det galt.

Forsto alvorret

– Jeg avhørte guttene og hevet selvsagt pekefingeren. Jeg forklarte dem om konsekvensene, og håper at de har fått en lærepenge slik at dette ikke gjentar seg. Det var mitt bestemtetrykk at de oppfattet alvorret i situasjonen, forteller lensmannsbetjent Askildt.

Pappaene nøyde seg ikke med å irettesette sine håpefulle selv, eller be lensmannsbetjenten om å gjøre det. De ville kjøre løpet ut med anmeldelse, for å understreke alvorret for 14-åringene. Dermed kan familiene vente seg en oppfølging fra barnevernemndas side.

Bil knust av trailer

Traileren klarte ikke å unngå sammenstøt da personen bilen foran plutselig bremses opp. Den fullastede traileren veltet over personen.

og hennes datter krabbe uskadde ut av den sønderknuste personen.

Ulykken skjedde like før klokka 18 på Numedalsveien, to kilometer nord for Kongsberg i går.

Likvevel kunne den kvinnelige sjåføren

Trailersjåføren for-

søkte å svinge unna personen bilen da den plutselig bremses kraftig opp. I unnamanoveren veltet traileren over bilen. Den kvinnelige bilføreren i 50-åra og hennes datter i 20-åra slapp fra uhellet uten en skramme.

Ingen grunn til kritikk

Lensmannskontoret finner foreløpig ingen grunn til å kritisere arrangørene av O-løpet i Larvik, der en 15 år gammel orienteringsløper omkom.

– Postene var ikke plassert for nær stupet, og man må anta at deltakerene har en viss skogskunnskap før de legger ut på et slikt løp, sier lensmann Kjell Darefjeld til Dagbladet.

Han legger til at svært få O-løp noensinne er blitt avlyst på grunn av dårlige værforhold.

NORGES MEST POPULÆRE!
HOMOFONEN'S
+ ÅPNE PRATELINJE

- ✓ Treff andre pratelade homser og lesber på telefon.
- ✓ Hurtig og anonym kontakt med likesinnede.
- ✓ Tast 0 for privat linje.
- ✓ Ring nå!

24 timer! • Hele landet!

020-52052
kr. 3,49 pr. min.

DNF 48 III (02) 11 47 44

CAPPELEN



ANDERS
BODELSEN
RØD
SEPTEMBER

Den resignerte sekstiåttårige Jens er på vei hjem fra jobben da han plutselig står ansikt til ansikt med sin bror Søren. Men Søren har vært død i fem år! En psykologisk og politisk thriller om ideologi, våpenhandel og terrorgrupper.

Oversatt av Eva Skagen.
Kr 259,- (ib)

